

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 264/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. júna 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť G. L., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Nt 12/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť G. L. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. marca 2014 doručená sťažnosť G. L., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Nt 12/2013.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ sa návrhom podaným okresnému súdu 2. mája 2013 domáhal povolenia obnovy konania v jeho trestnej veci pôvodne vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 1 T 79/2008. Okresný súd nariadil termín verejného zasadnutia o návrhu na obnovu konania na 30. október 2013, na ktorom uznesením návrh na obnovu konania zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ hneď po jeho vyhlásení sťažnosť, ktorej doplnenie doručil okresnému súdu 5. novembra 2013. Následne bola vec sťažovateľa 4. februára 2014 predložená Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie.

Podľa názoru sťažovateľa okresný súd bol vo veci jeho návrhu nečinný, v dôsledku čoho bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa slov sťažovateľa „OS-Galanta porušil právo na urýchlené konanie, pretože nerozhodol o obnove konania do 3 mesiacov, ale až po vyše 5 mesiacoch odo dňa podania a tým porušil čl. 5 ods. 4 dohovoru.

... odvolanie, ktoré som podal priamo na OS-Galanta voči rozhodnutiu, obdržal Krajský súd – Trnava dňa 4. 2. 2014 a aj to až po mojej výzve predsedu OS-Galanta.“

Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že okresný súd svojím postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Nt 12/2013 porušil jeho základné právo zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručené čl. 6 ods. 1 a čl. 5 ods. 4 dohovoru. Sťažovateľ ďalej požadoval, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadostučinenie v sume 10 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pre ústavným súdom. Zároveň požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

Z prípisu okresného súdu z 11. apríla 2014, ktorý bol doručený ústavnému súdu 22. apríla 2014, vyplýva, že na základe sťažovateľom podanej sťažnosti krajský súd uznesením sp. zn. 6 Tos 23/2014 z 20. februára 2014 zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. 2 Nt 12/2013 z 30. októbra 2013 a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie. Spis bol vrátený okresnému súdu 8. apríla 2014.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že postupom okresného súdu vo veci jeho návrhu na povolenie obnovy konania vedenej pod sp. zn. 2 T 12/2013 bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručené v čl. 6 ods. 1 a čl. 5 ods. 4 dohovoru.

1. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie s'ťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť s'ťažnosti a túto odmietne (m. m. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. I. ÚS 100/03). Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov teda možno porušiť iba v konaní, ktorého výsledkom môže byť rozhodnutie štátneho orgánu o právach a povinnostiach jeho účastníkov, pretože len také rozhodnutie môže ukončiť stav právnej neistoty osoby domáhajúcej sa rozhodnutia štátneho orgánu (III. ÚS 62/01, II. ÚS 20/02).

V konaní o návrhu na obnovu konania – v štádiu do rozhodovania o povolení obnovy konania alebo rozhodnutia o zamietnutí návrhu na obnovu konania – nie je aplikovateľný čl. 48 ods. 2 ústavy v časti týkajúcej sa práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (rovnako to platí, pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru v časti týkajúcej sa práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote – pozri napr. Sablon v. Belgicko, 2004), pretože nejde o rozhodovanie o hmotnom práve a o odstránenie stavu právnej neistoty v primeranej lehote právoplatným rozhodnutím vo veci (mutatis mutandis III. ÚS 187/02).

Takéto rozhodnutie týkajúce sa práva sťažovateľa bolo totiž už vydané v pôvodnom konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 1 T 79/2008 a v zmysle § 393 Trestného poriadku predstavuje dôvod, pre ktorý nemožno v trestnom stíhaní tej istej osoby pre ten istý skutok pokračovať, pokiaľ nebola povolená obnova konania. Právna neistota sťažovateľa bola odstránená právoplatným rozsudkom okresného súdu sp. zn. 1 T 79/2008 zo 7. októbra 2008. Dôvod, pre ktorý nemožno v trestnom stíhaní pokračovať, odpadne len za predpokladu nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o povolení obnovy konania, keď by okresný súd bez ďalšieho návrhu vec znovu prerokoval. V tomto štádiu by už preto išlo o rozhodovanie o hmotnom práve a odstránenie stavu právnej neistoty v primeranej lehote právoplatným rozhodnutím, a prichádzala by teda do úvahy aj aplikovateľnosť čl. 48 ods. 2 ústavy v časti týkajúcej sa práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a rovnako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. III. ÚS 191/02, I. ÚS 24/03, IV. ÚS 185/04, II. ÚS 282/09).

S poukazom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd postup okresného súdu v napadnutom konaní bez ďalšieho kvalifikoval ako porušenie základného práva sťažovateľa garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva garantovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. K namietanému porušeniu čl. 5 ods. 4 dohovoru

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru sa týka ochrany pred nezákonným pozbavením slobody zatknutím alebo iným spôsobom (podľa nášho právneho poriadku napr. zadržaním), t. j. ochrany, ktorú musia zmluvné strany dohovoru zabezpečiť fyzickým osobám patriacim pod ich jurisdikciu ešte pred právoplatným rozhodnutím súdu o ich vine a treste, t. j. aj pred prípadným uložením trestu odňatia slobody (II. ÚS 156/06). V danom prípade bol sťažovateľ už odsúdený a na základe právoplatného odsudzujúceho rozsudku okresného súdu sp. zn. 1 T 79/2008 zo 7. októbra 2008 vykonáva uložený trest odňatia slobody, a preto okresný súd nemohol namietaným postupom zasiahnuť do jeho práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Sťažnosť je preto aj v tejto časti zjavne neopodstatnená.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Z dôvodu odmietnutia sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v sťažnosti, ako aj jeho žiadosťou o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júna 2014